

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (Correlation Descriptive Study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด โรงพยาบาลเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอดที่ได้รับการรักษามาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือนในโรงพยาบาลเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 52 ราย ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2554 ผลการวิจัยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด

ตอนที่ 2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด

ตอนที่ 3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	37	71.2
หญิง	15	28.8
รวม	52	100.0
อายุ		
60 - 69 ปี	44	84.6
70 - 79 ปี	6	11.5
80 ปีขึ้นไป	2	3.8
รวม	52	100.0

MIN = 60 ปี MAX = 87 ปี Mean = 65.6 ปี S.D. = 5.6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับรายได้ (บาท)		
ต่ำกว่า 1000	26	50.0
1,001 - 2,499	11	21.2
2,500 - 4,999	9	17.3
มากกว่า 5,000	6	11.5
รวม	52	100
$MIN = 500$ บาท $MAX = 22,000$ บาท $Mean = 2,308.6$ บาท $S.D. = 3336.5$		
การศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	1.9
ประถมศึกษา	46	88.5
มัธยมศึกษา/ ปวช.	2	3.8
อนุปริญญา	1	1.9
ปริญญาตรี	1	1.9
ปริญญาโท	1	1.9
รวม	52	100.0
สถานภาพ		
โสด	3	5.8
สมรส	33	63.5
หย่า/ หม้าย	16	30.8
รวม	52	100.0
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	29	55.8
ครอบครัวขยาย	23	44.2
รวม	52	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
พี่เลี้ยงผู้ดูแล		
ญาติ	45	86.5
อสม.	7	13.5
รวม	52	100.0
ที่พักอาศัยของพี่เลี้ยงผู้ดูแล		
พักบ้านเดียวกัน	38	73.1
พักบ้านคนละหลัง	14	26.9
รวม	52	100.0
การได้รับการดูแลจากพี่เลี้ยง		
1. ได้รับการดูแลจากพี่เลี้ยง (N = 52)		
ได้รับ	52	100
ไม่ได้รับ	0	0
ในกรณีได้รับ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 52)		
ดูแลกำกับการรับประทานยาพร้อมบันทึกการรับประทานยาวันโรค	43	82.7
จัดหาอาหารให้รับประทาน	39	75.0
สังเกต สอบถาม เมื่อท่านเกิดอาการข้างเคียงหรืออาการแพ้ยา	35	67.3
พามาตรวจเมื่อถึงวันนัด	33	63.5
คอยเตือนเมื่อใกล้ถึงกำหนดนัดพบแพทย์	31	59.6
ให้กำลังใจให้ท่านรับประทานยาครบตามกำหนดการรักษา	26	50.0
ให้คำแนะนำการปฏิบัติตนและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโดยใช้	20	38.5
ผ้าปิดปาก-จมูก		
ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลตนเอง		
1. ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลตนเอง (N = 52)		
มี	38	73.1
ไม่มี	14	26.9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ในกรณีที่มี คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	(N = 52)	
ผลข้างเคียงจากยารักษาวัณโรค เช่น คลื่นไส้อาเจียน เบื่ออาหาร	33	63.5
อ่อนเพลีย ปวดขัดตามข้อ		
ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาวัณโรค	14	26.9
มองไม่เห็นสลาภยา หยิบยารับประทานเองไม่ถูก	12	23.1
หลงลืมทำให้รับประทานยาไม่ครบถ้วน	9	17.3
คิดว่ายารักษาวัณโรคอาจทำให้อาการทรุดหนักและทำให้เสียชีวิตได้	9	17.3
หุติง สื่อสารไม่เข้าใจ	7	13.5
อยู่ตามลำพังขาดผู้ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดอาการข้างเคียงจากยารักษาวัณโรค	3	5.8
สิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลหรือพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลหรือพยาบาล	(N = 52)	
มี	52	100
ในกรณีที่มี คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	(N = 52)	
คำแนะนำในการปฏิบัติตนและความรู้เกี่ยวกับโรควัณโรค	37	71.2
การติดตามเยี่ยมบ้านหลังออกจากโรงพยาบาล	36	69.2
ความสะดวกและรวดเร็วในการบริการ	27	51.9
ไม่ต้องรอนาน	21	40.4
เอกสารหรือคู่มือในการปฏิบัติตนของผู้ป่วยวัณโรค	19	36.5
คำแนะนำในการจัดสิ่งแวดล้อมในบ้าน	6	11.5
ได้รับการเตือนล่วงหน้าก่อนวันนัดพบแพทย์	5	9.6

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 71.2) มีอายุ ระหว่าง 60 - 69 ปี (ร้อยละ 84.6) มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 50) โดย มีการศึกษา ระดับ ชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 88.5) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 63.5) มีลักษณะครอบครัวเป็น ครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 55.8) มีพี่เลี้ยงผู้ดูแลเป็นญาติ (ร้อยละ 86.5) พักอาศัยบ้านเดียวกันกับพี่เลี้ยงผู้ดูแล (ร้อยละ 73.1) ได้รับการดูแลจากพี่เลี้ยง คือ ดูแลเกี่ยวกับการรับประทานยาพร้อมบันทึก

การรับประทานยาวัณโรค (ร้อยละ 82.7) มีปัญหาและอุปสรรคในการดูแลตนเองคือผลข้างเคียงจากยารักษาวัณโรค เช่นอาการคลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ปวดขัดตามข้อ (ร้อยละ 63.5) มีความต้องการความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลและพยาบาล คือ คำแนะนำในการปฏิบัติตนและความรู้เกี่ยวกับโรควัณโรค (ร้อยละ 71.2)

ตอนที่ 2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอด

1. การสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดจำแนกตามการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม	μ	σ	ระดับ
การสนับสนุนทางสังคมรายด้าน			
1. การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์	2.87	.12	ดี
2. การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร	2.26	.34	ปานกลาง
3. การสนับสนุนทางสังคมด้านเครื่องมือวัตถุสิ่งของหรือบริการ	2.30	.42	ปานกลาง
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	2.48	.20	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 2.48$, $\sigma = .20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดได้รับการสนับสนุนมากที่สุด คือ การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์อยู่ในระดับดี ($\mu = 2.87$, $\sigma = .12$) รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคมด้านเครื่องมือวัตถุสิ่งของหรือบริการอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.30$, $\sigma = .42$) และน้อยที่สุดคือการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.26$, $\sigma = .34$)

2. พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดจำแนกตามพฤติกรรมการดูแลตนเอง

พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอด	μ	σ	ระดับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองรายด้าน			
1. การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ	2.39	.30	ดี
2. การรับประทานยารักษาวัณโรค	2.62	.21	ดี
3. การป้องกันภาวะแทรกซ้อน	2.69	.28	ดี
4. การมาตรวจตามนัดแพทย์	2.05	.28	ปานกลาง
5. การกำกับดูแลของพี่เลี้ยง	2.58	.39	ดี
พฤติกรรมการดูแลตนเอง โดยรวม	2.47	.18	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดมีพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 2.47$, $\sigma = .18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ป่วยสูงอายุวัณโรคปอดมีพฤติกรรมการดูแลตนเองอยู่ในระดับดีทุกด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ การป้องกันภาวะแทรกซ้อน การรับประทานยารักษาวัณโรค การกำกับดูแลของพี่เลี้ยงและการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ($\mu = 2.69$, $\sigma = .28$; $\mu = 2.62$, $\sigma = .21$; $\mu = 2.58$, $\sigma = .39$; $\mu = 2.39$, $\sigma = .30$ ตามลำดับ) ส่วนการมาตรวจตามนัดแพทย์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.05$, $\sigma = .28$)

**ตอนที่ 3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด**

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอด

	พฤติกรรมการดูแลตนเอง
การสนับสนุนทางสังคม	.54***

*** $P < .001$

จากตารางที่ 4 พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยสูงอายุวันโรคปอดโดยรวมในระดับสูง ($r = .54, p < .001$)